

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version:

Ahlsved, K. (2022). Ja – Helmarit har faktiskt en EM-låt! *Hufvudstadsbladet* 29.6.2022.

Ja – Helmarit har faktiskt en EM-låt!

Kolumn publicerad i [Hufvudstadsbladet 29.6.2022](#)

När herrlandslaget "Huuhkajat" för första gången kvalade in för att medverka i fotbolls-EM sommaren 2021 anordnade Yle låttävlingen "Huuhkajaviisut" för att bidra till hypen och få musik till sina tv-sändningar. Bland hundratals bidrag kröntes Niila feat. Replikkis sentimentala låt "Sukupolvien unelma" till segrare. Låten var en vördnadsfull sammanfattning av fotbollsfolkets uppdämda längtan att få inträda i fotbollens europeiska finrum.

I det finrummet är damerna nu för fjärde gången. Av den anledningen önskade jag för ett år sedan [i en HBL-krönika](#) att Yle även skulle ordna "Helmariviisut" och på så sätt gå i bräschen för jämställd och berättigad uppskattning för fotbollsdamerna. Nu blev det inte så; en väldigt konstig prioritering av Yle.

Men trots det behöver inte damerna resa till EM i England utan egen låt eftersom artisten Emilia Ex har släppt poplåten "[Helmarit](#)". Den har spelats på matcher, lyfts fram på Bollförbundets sidor och konstruerats som den "officiella" låten.

I likhet med det "hu-hu" som präglade "Sukupolvien unelma" så leker Emilia Ex med inledningsstavelsen ur lagets smeknamn Helmarit. Andra likheter är att låtens upphovsperson har kopplingar till laget: Emilia Ex partner är målvakten Tinja-Riikka Korpela medan Niila är backen Paulus Arajuuris bror. Där tar dock likheterna slut.

Även om Helmarit-låten handlar om laget är den ingen sentimental låt: den präglas av match-nuet, har ett inifrån-perspektiv och saknar påklistrate stereotypa markörer för "oss" Finland (till exempel bastun, brännvinet och den där yxan som fanns i fler sånger i fjol lyser med sin frånvaro).

I stället framhävs lagets vi-anda, drömmar och möjligheter, samt att spelarna har gått en stenig väg från juniorspelare och till att vara förebilder för tjejer. Det är ett självsäker låtjag som framhäver spelarnas skicklighet.

Att just spelarnas prestationer och drömmar står i centrum tolkar jag som ett sätt att markera att damernas insatser och satsningar ska jämföras med herrarnas. Idrotten är ännu ett sammanhang där mäns prestationer är högre värderade.

Man kan även hitta spår av samhällskritik i låten: "Att detta inte görs för pengar" är en hänvisning till att Helmarit jobbat för att damerna under landslagsuppdrag ska få lika mycket ersättning som männen. Vidare uppges Helmarit inte behöva filma och att de till och med gör mål med näsan – en kommentar till filmningarna inom den penningstinna globala herrfotbollen samt en referens till Amanda Rantanens sensationella mål i sista minuten i EM-kvalmatchen mot Skottland.

Damfotbollens status är mycket högre i Sverige än i Finland vilket bekräftas av att en av Sveriges allra största artister, Molly Sandén, tillfrågades att skriva en EM-låt till det favorittippade svenska laget. Låten "[Vi:et i vinsten](#)" spelas redan flitigt här i Sverige och min fotbollsspelande 10-åring nynnade den just spontant vid middagsbordet. Också i Mollys

Sandéns låt lyfts hårt arbete i samhällelig motvind fram, men hennes låt och genomslagskraft bidrar säkert till att ytterligare spä på intresset för tjejfotbollen och kvinnors (idrotts)prestationer i föregångslandet Sverige.

Jag hoppas den mera okända artisten Emilia Ex låt kan göra det samma i Finland. Men för att det ska kunna ske krävs att låten lyfts fram av de som har makt och inflytande i medierna – inte minst av Yle som sänder matcherna. Då vänds blickarna mot laget. Och artisten givetvis. Det är vinn-vinn. Att det inte blev något Helmaritviisut innebar ju också en missad möjlighet för inte minst kvinnliga låtskrivare att visa upp sig i ljuset av den mediala uppmärksamheten som en EM-turnering för med sig. I låtarna i Huuhkajaviisut var det främst män som hyllade män.

Men, lyssnar man verkligen på den här typen av musik kan någon fråga sig? Jo, det gör man. Några dagar efter att Herrlejonen vunnit VM-guld fanns som mest ett dussin låtar på "Spotifys Viral 50 Finland"-lista som hade en koppling till Lejonen. Omfattningen skvallrar om att laget är både framgångsrikt och njuter stor samhällelig uppskattning i Finland.

Helmarit har minsann förtjänat sin låt och skulle de klara sig vidare från sin EM-grupp som består av Spanien, Danmark och Tyskland så är redan det en sådan bragd att åtminstone jag lägger Emilia Ex låt på repeat i alla tillgängliga strömningstjänster.

—

YLE besvarade min kritik med ett [debattinlägg i HBL 5.7](#). YLE har satsat på bra innehåll innan EM och sändningarna håller på alla sätt bra nivå. Men man kommer inte ifrån att man inte har aktiverat "gräsrotterna", alltså folket, inklusive låtskrivare, dvs. publiken på samma sätt som när man ordnade en låttävling inför herrarnas turnering. Det var huvudpoängen i min text.